

Gebruiksplan Hervormde kerk Wilnis

Wij volgen de richtlijnen voor erediensten en andere kerkelijke bijeenkomsten, zoals gepubliceerd door de Protestantse Kerk in Nederland in haar op 17 juli 2020 verschenen protocol: <https://www.protestantsekerk.nl/verdieping/protocol-kerkdiensten-en-andere-kerkelijke-bijeenkomsten/>).

versie 2.2 (26 augustus 2020)

Gebruiksplan Hervormde kerk

Door de PKN is in haar 'Protocol kerkdiensten en andere kerkelijke bijeenkomsten' aangegeven dat de plaatselijke gemeente een gebruiksplan dient op te stellen. In het moderamen overleg van 20 mei '20 is een eerste aanzet gegeven voor de beschrijving van gebruik van en activiteiten binnen de kerk in de periode vanaf 1 juni 2020.

In deze versie van het gebruiksplan (2.2), geldend vanaf 30 augustus 2020, mogen nog steeds maximaal 100 personen in de kerk aanwezig zijn (indien geen triage wordt toegepast). De wijze van toegang tot de diensten (terug naar aanmelden vooraf) wordt aangepast.

Dit gebruiksplan is opgesteld door de kerkrentmeesters, in nauw overleg met de koster en de leden van het moderamen. Voor vragen en/of opmerkingen kunt zich altijd tot één van hen richten.

Doelstelling

Doelstelling van het plan is om:

- die maatregelen te beschrijven en te treffen die ervoor zorgen dat het coronavirus niet verspreid wordt;
- vanuit ons kerkgebouw, met de middelen die ons ter beschikking staan, de verkondiging van Gods Woord aan Zijn gemeente op een veilige manier kan plaatsvinden;
- steeds aansluiting wordt gezocht bij de door het RIVM en PKN uitgevaardigde richtlijnen en protocollen.

In het vervolg van dit gebruiksplan wordt een nadere uitwerking gegeven van de zaken die wij als gemeente rond de diensten in de kerk ter harte zullen moeten nemen.

In het hierna volgende, treft u de volgende onderwerpen aan:

- Algemene afspraken
- Erediensten (vanaf 1 juli 2020)
- Gebruik van het kerkgebouw (vanaf 1 juli 2020)
- Reinigen van de kerkzaal
- Gebruik van andere zalen/Roeping
- Protocollen Bijzondere diensten

Algemene afspraken

In het kader van de doelstelling is het nodig om een aantal afspraken met elkaar te maken, opdat een veilige situatie in en rond de kerk gewaarborgd is.

- Indien u klachten hebt zoals verkoudheid, keelpijn, hoesten, koorts e.d., blijft u thuis;
- U moet zich ervan bewust zijn dat de dienst met beeld en geluid wordt opgenomen en uitgezonden;
- Mensen die 70 jaar of ouder zijn, en alle anderen die in een risicogroep vallen, beslissen zelf of zij aan de kerkdienst deelnemen;
- Bij het binnenkomen van de kerk (de hoofdingang/toren is de enige toegang tot de kerkzaal) houdt u tot anderen (niet zijnde uw gezinsleden) 1,5 meter afstand;
- Bij binnenkomst, onder de toren, moet u uw handen desinfecteren met behulp van de dispenser die daar staat opgesteld;
- Wij verzoeken u zo weinig mogelijk contact te maken met uw handen aan banken, deuren etc.;
- Als u moet hoesten of niezen doet u dat in uw elle boog;
- Jassen e.d. houdt u bij zich (niet ophangen onder toren);
- In de kerkzaal ligt per bank een stok van 1,5 meter lengte. Deze wordt uitsluitend met gebruik van een tissue, aangeraakt. En doorgegeven aan de u opvolgende kerkganger;
- De kerkzaal wordt op gestructureerde wijze (aangegeven op de plattegrond van de kerkzaal) aan zowel de hoofdingang als de achteruitgang verlaten.

Erediensten (vanaf 1 juli 2020)

Vanaf 1 juli 2020 mogen kerkdiensten met een maximum van 100 personen gehouden worden. Dit aantal is exclusief de medewerkers (predikant + koster + organist + vertegenwoordiging van de kerkenraad/ambtsdragers + camerabediening).

Met ingang van 1 juli is het bezoek aan de erediensten uitgebreid van 30 personen (inclusief) naar 100 personen (exclusief).

Vanaf 1 juli (herzien/aangepast in PKN protocol d.d. 17 juli 2020) mogen bij toepassing van triage (vragen of u symptomen van covid-19 heeft) meer dan 100 mensen in de kerk aanwezig zijn. Onze capaciteit is echter beperkt, zodat rond maximaal 100 mensen per dienst aanwezig kunnen/zullen zijn.

Immer geldt dat het houden van de (ere)diensten mogelijk is onder de voorwaarde dat de richtlijnen van de RIVM en de daarvan afgeleide aanwijzingen van de PKN worden nagekomen/opgevolgd.

Uitnodiging voor bezoek van de (ere)diensten vanaf 30 augustus

Onder bepaalde voorwaarden wordt u in de gelegenheid gesteld om de erediensten bij te wonen.

Voor de diensten in juli 2020 was opgave vooraf bij de scriba vereist. Deze registreert uw verzoek en geeft aan of het verzoek wordt gehonoreerd.

Voor de diensten vanaf de maand augustus 2020 werd gebruik gemaakt van de beginletter van uw achternaam, zodat zonder aanmelding de morgendiensten bezocht konden worden.

Voor de diensten vanaf **30 augustus 2020** gaan wij terug naar **opgave vooraf** bij de scriba. Dus wilt u de diensten ('s morgens/'s avonds) bezoeken, dient u zich vooraf op te geven bij de scriba (per mail, per app, per telefoon). Met deze methode wordt onder andere bereikt dat geregistreerd wordt wie de diensten bezoeken. Dit is van belang mocht onverhoopt een besmetting plaatsvinden. Uiteraard zal de scriba de van kracht zijnde bepalingen omtrent aantallen bijhouden. Mochten zich meer mensen aanmelden dan 100, wordt u dat kenbaar gemaakt, en krijgt u gelegenheid om bij eerst volgende dienst aanwezig te kunnen zijn.

U wordt dus van harte uitgenodigd de kerkdienst te bezoeken door u aan te melden, maar wel met in achtneming van de onderstaande voorwaarden.

De voorwaarden zijn samengevat:

- u hebt geen gezondheidsklachten;
- de 70+ groep vraagt zichzelf vooraf af of het verstandig is om te gaan;
- u stemt in met de preventieve maatregelen om besmettingsgevaar te minimaliseren, zoals onder **Algemene afspraken** (hierboven) is opgenomen.

Gebruik van het kerkgebouw (vanaf 1 juli 2020)

Tijdstip (ere)diensten

De erediensten worden op de gebruikelijke tijden gehouden, dus 's morgens aanvang 10.00uur en 's avonds aanvang 18.30uur.

Gedurende de periode vanaf 1 juli, zal naast de kerkzaal, ook de galerij gebruikt worden.

Opname van de diensten

Zoals bekend, worden de diensten met ingang van Goede Vrijdag jl. zowel met geluid als met beeld opgenomen en uitgezonden via YouTube en andere internet toepassingen. Onder de toren staat een bord met daarop de mededeling dat binnen de kerkzaal gefilmd wordt.

Vanwege de camera-opstelling (vanaf het midden van de galerij/balkon) is de kans groot dat het bankenvak tussen kansel en toren (incidenteel) gefilmd en dus via YouTube uitgezonden kan worden. Houdt u daar rekening mee.

Wanneer een Avondmaalsdienst wordt gehouden (bijv. 6 september a.s.), zal de wijze waarop de gemeente genodigd wordt ertoe leiden dat, wanneer u deelneemt, u vrijwel zeker in beeld komt. Wij hopen dat dit gegeven u niet zal weerhouden om deel te nemen aan dit heilig sacrament.

Indien een bezoeker niet gefilmd wenst te worden, kan hij/zij plaats nemen in de banken onder de galerij of op de galerij. U dient zelf aan te geven dat u absoluut niet gefilmd wilt worden bij de koster of degene die onder de toren met een hesje o.i.d. herkenbaar is (**coördinator**). Deze zal u aanwijzen waar een zitplaats onder of op het balkon beschikbaar is. Indien daar geen plaatsen meer beschikbaar zijn, kunt een andere zitplaats kiezen waarbij de kans van opname (zeer) gering is. Vraag het de koster of coördinator.

Betreden van de kerk

U dient te allen tijde 1,5 meter afstand te bewaren tot anderen (niet zijnde gezinsleden) bij het betreden van de kerk. Bij binnenkomst wordt u door de coördinator gevraagd of u gezondheidsklachten hebt. Tevens wordt u gewezen op het feit dat de dienst wordt opgenomen voor uitzending via internet.

Onder de toren staat een dispenser met een desinfecterend middel (min. 80% alcohol). U dient uw handen daarmee te reinigen/ontsmetten.

Op de dispenser is een tissue doosje bevestigd. U dient een tissue mee te nemen (1 per echtpaar en/of gezin is voldoende) om deze te gebruiken om de zgn. 'de stok van Gerton' op te nemen en te plaatsen naast u (zie hieronder bij **Beschikbaarheid zitplaatsen**).

Beschikbaarheid zitplaatsen

Op een plattegrond van de kerkzaal is aangegeven welke looprichting de kerkzaal heeft voor binnengaan en uitgaan.

Indeling van de kerkzaal

De kerkzaal is zodanig ingedeeld met beschikbare zitplaatsen, dat het betreden van de kerkzaal via het looppad maar ook het gaan zitten in de banken, op minimaal 1,5 meter van een bezoeker kan gebeuren.

Beschikbaarheid zitplaatsen

Door middel van een koord wordt de toegang tot een bank versperd. Slechts die banken die toegankelijk zijn (vanaf de zijde **zonder** koord), mogen worden bezet. Iedere eerste bezoeker van een bank, dient helemaal aan het einde van de bank plaats te nemen. Dat einde van de bank kan de kerkmuur zijn of een gespannen koord, dan wel tot aan een 'niet te gebruiken' zitplaats.

U neemt plaats naast een stok, de zgn. 'Stok van Gerton'. Deze stok is 1,5 meter lang. Indien u alleen bent, hoeft u de stok niet aan te raken. U kunt eenvoudig gaan zitten op de open ruimte naast de stok.

Indien u met 2 of meer bent (echtpaar, gezin), dient u de stok met het tissue op te pakken en de stok naast de laatste persoon in de bank te leggen. Op deze wijze is een afstand van 1,5 meter ten opzichte van een volgende bezoeker in uw bank, gewaarborgd. Het door u aangeraakte tissue houdt u bij zich (en neemt u mee naar huis om daar weg te gooien).

Aantal bezoekers erediensten

Voor de reguliere erediensten vanaf 5 juli is aanmelding vooraf vereist geweest.

Voor de morgendiensten in augustus (tot 30-8) is een uitnodiging op alfabetische volgorde gehanteerd tot maximaal 100 personen.

Vanaf 30 augustus zal op basis van aanmelding vooraf, dus registratie, de diensten bezocht mogen worden. Samen met de predikant, koster, organist, kerkenraad, camerabediening zullen naar aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet meer dan 100 personen in de kerk aanwezig zijn.

Kinderopvang/-oppas

In de Roeping wordt de mogelijkheid van kinderopvang geboden. Wanneer u gebruik wenst te maken van de opvang, dient u zich vooraf aan te melden bij de scriba.

Ook hier dienen alle voorschriften in acht te worden genomen. Als u gebruik maakt van de kinderopvang, dan moet u zich bewust zijn van het feit dat uw kind(eren) de 1,5 meter afstand absoluut niet in acht zullen nemen. Niet tot elkaar, maar ook niet tot de oppasser(s).

In de hal van de Roeping staat een dispenser met desinfecteermiddel. U en uw kind(eren) dienen de handen eerst te desinfecteren, alvorens de oppaszaal te betreden.

Gebruik garderobe

Om geen onnodig oponthoud onder de toren te hebben, wordt u dringend verzocht jassen, tassen, hoeden, petten e.d. mee te nemen in de kerkzaal.

Gebruik toilet

Het toilet mag tijdens de dienst gebruikt worden. Indien u meent mogelijk van het toilet gebruik te moeten maken, verzoeken wij u het dichtst bij het einde van de bank plaats te nemen. Hiermee voorkomen wij dat anderen uit de bank moeten gaan om plaats te maken voor degene die van het toilet gebruik moet maken.

Zingen tijdens de dienst

Sinds 1 juli is zang als onderdeel van godsdienst en levensovertuiging weer toegestaan mits daarbij de RIVM-richtlijnen worden opgevolgd. Een aangepast protocol voor kerkdiensten in gemeenten van de Protestantse Kerk en een daarop gebaseerd format voor gebruiksplan is inmiddels gepubliceerd op de website van de PKN.

De kerkenraad heeft op 15 juli 2020 besloten dat tijdens de diensten (gemeente)samenzang **op ingetogen wijze** kan plaatsvinden. Deze beslissing kon worden genomen omdat ons kerkgebouw en de organisatie van de diensten, voldoen aan de criteria die gesteld in de richtlijnen met betrekking tot zingen. Ook via www.eerstehulpbijventilatie.nl is overigens vast te stellen dat ons kerkgebouw geschikt is om te zingen.

Collecteren

Tijdens de diensten wordt niet gecollecteerd. U kunt uw gaven geven via de kerkgeldapp of u maakt over naar de bankrekeningen zoals deze in Solitudo staan vermeld (of op de website).

Verlaten van de kerkzaal

Op aanwijzing van de coördinator(en) wordt de kerk verlaten. De banken onder de galerij zijn aangewezen om de kerk via de achteruitgang te verlaten. Datzelfde geldt voor de aanwezigen die op de galerij hebben plaatsgenomen.

De bezoekers in de andere kerkbankvakken, dienen de kerk via de hoofdingang te verlaten.

Een ieder houdt 1,5 meter afstand van de ander bij het verlaten van de kerkzaal. De bezoekers in banken die het dichtst bij de uitgangen zijn, verlaten als eersten de kerkzaal. Elke volgende bank volgt.

Kerkplein/Parkeren/Buiten

Hoewel begrip bestaat voor het feit dat u elkaar na zoveel tijd weer kunt zien en spreken, aanraken zelfs, willen wij u met klem verzoeken na het verlaten van de kerk door te lopen naar huis of naar uw auto/fiets om naar huis te gaan. Samenkomst in de openbare ruimte is ook met in achtneming van de 1,5 meter ruimte, zeer beperkt toegestaan (maximaal 2 mensen die niet tot hetzelfde gezin behoren). Om besmettingsgevaar tegen te gaan dus nogmaals het dringende verzoek niet op het kerkelijk erf samen te komen.

Reinigen van de kerkzaal

Ventileren

Tijdens de diensten zal zo veel als het weer het toelaat, worden geventileerd door het openzetten van ramen en deuren.

Na de diensten zullen de voor- en achterdeur open gezet worden om de kerkzaal te ventileren.

De kerkenraad, in het bijzonder de kerkrentmeesters, beramen zich over de technische mogelijkheden van mechanisch ventileren van de kerkzaal. Belangrijk uitgangspunt daarbij is het ongestoord doorgang vinden van de eredienst, waarmee bedoeld wordt dat hinderlijke geluiden die storend kunnen werken, tot een minimum beperkt blijven.

Reinigen

Na de morgendienst zal met een aantal vrijwilligers de kerkzaal worden schoon gemaakt ten behoeve van een schone/veilige ruimte voor de avonddienst.

Wederom zal na de avonddienst worden geventileerd, waarna op een later moment de kerkzaal weer zal worden gereinigd.

Ook de reiniging van de toiletruimte zal worden meegenomen.

Gebruik andere zalen/Roeping

De Roeping kan worden gebruikt voor bijeenkomsten. Te denken valt aan vergaderingen/bijeenkomsten met een beperkt aantal aanwezigen (maximaal 100 deelnemers én de 1,5 meter afstand kan gewaarborgd worden).

De grote zaal in de Roeping is geschikt om op 1,5 meter afstand meerdere personen te laten bijeenkomen.

Bij de ingang dient u zich te ontsmetten met het desinfectiemiddel dat u daar aantreft.

De ruimte dient, indien mogelijk, voldoende geventileerd te worden.

Het reserveren van een ruimte in de Roeping dient via mevrouw Marjan Versteegh te lopen, opdat bekend is wie wanneer gebruik maakt van een ruimte. Dit ook om reiniging van de ruimte, meubilair, keuken en uitgiftebalie te borgen.

Degene die reserveert, dient ook te registreren wie in de ruimte aanwezig zijn waarvan gebruik wordt gemaakt. Dit met het oog op mogelijk contactonderzoek door de GGD.

Een daartoe gevormde groep mensen hebben zich aangemeld om onderdeel te zijn van de 'schoonmaakploeg'. Wij zijn enorm blij en dankbaar dat binnen onze gemeente zoveel enorm betrokken vrijwilligers belangeloos hun steentje bijdragen.

Bijzondere diensten

Tijdens de bijzondere diensten is en blijft de anderhalve meter afstand tussen mensen leidend. Alleen tijdens bepaalde liturgische handelingen, kan een voorganger vanaf 1 juni handelingen verrichten zonder deze afstand te handhaven.

Conform artikel 2.2 lid c van de noodverordening die vanaf 1 juni 2020 van kracht is, is het mogelijk dat bij de uitoefening van contact beroepen het in acht nemen van de veilige anderhalve meter niet van toepassing is.

De predikant wordt als contactberoep ten behoeve van bepaalde liturgische handelingen aangemerkt. Dit houdt in dat hij beschouwd wordt als contactberoep tijdens het verrichten van de volgende handelingen:

- Dopen
- Huwelijksinzegening
- Bevestiging nieuwe lidmaten

Uitsluitend tijdens deze liturgische handelingen wordt de anderhalve meter niet in acht genomen. Hierbij geldt dat als een gemeentelid de anderhalve meter tijdens de liturgische handeling wel wil handhaven, dit wordt gerespecteerd. Er wordt dan gezocht naar aanvaardbare alternatieven.

Uitwerking.

Doopdienst

De predikant stemt af met de gemeenteleden of liturgische handelingen binnen de anderhalve meter uitgevoerd worden.

Omdat binnen de dooptuin het niet mogelijk is voldoende 1,5 meter afstand te bewaren, worden de kinderen uit de kerk tijdens een doopdienst in coronatijd niet naar voren gevraagd.

De predikant ontsmet zijn handen voorgaande aan de doop en na de doop.

De gemeente kan, bij mooi weer buiten, bij minder weer in de Roeping, de nieuwe lidmaten Gods zegen toewensen.

Huwelijksdienst

De predikant stemt af met de gemeenteleden of liturgische handelingen binnen de anderhalve meter uitgevoerd worden.

De predikant ontsmet zijn handen voorgaande aan de inzegening en na de inzegening.

De ouderling van dienst ontsmet zijn handen voor en na het overhandigen van de huwelijksbijbel.

Het 'consistoriegebed' wordt met het bruidspaar en wederzijdse ouders, na het uitschakelen van audio, in de kerkzaal gehouden.

Belijdenisdienst

In de dienst van 12 juli 2020 zullen een drietal nieuwe lidmaten belijdenis afleggen van hun geloof voor God en Zijn gemeente.

Het 'consistoriegebed' vindt plaats in de Roeping.

De belijdeniscatechisanten worden 1 voor 1 naar voren gevraagd. De belijdenisvragen worden op 1,5 meter gesteld. Na het stellen van de vragen knielen de belijdeniscatechisanten en krijgen de handen opgelegd.

De predikant ontsmet zijn handen voorgaande aan de handoplegging en na de handoplegging.

De gemeente kan, bij mooi weer buiten, bij minder weer in de Roeping, de nieuwe lidmaten Gods zegen toewensen.

Avondmaalsdienst

Een Avondmaalsdienst zoals wij gewend zijn, is niet mogelijk. De kerkenraad bezint zich op de wijze waarop wij als gemeente de nodiging van onze Heere Jezus Christus tot het nemen van brood en wijn tot Zijn gedachtenis, kunnen laten plaatsvinden. Ook het feit dat slechts 100 mensen per dienst aanwezig mogen zijn, zal ervoor zorgen dat het heilig avondmaal over meerdere diensten gespreid zal moeten worden. Mogelijk wordt u verzocht zich aan te melden (bij de scriba). De predikant draagt handschoenen. De diakenen dragen handschoenen.

Bij een Avondmaalsdienst wordt gedacht aan het volgende.

Iedereen die deel kan en wil nemen aan het Heilig Avondmaal wordt genodigd om brood en wijn te halen. De diakenen zullen 'bank voor bank' verzoeken om het brood en de wijn op te halen. Het brood wordt zodanig neergelegd, zodat ieder slechts het eigen stukje brood aanraakt. Ook worden kleine bekertjes wijn per persoon neergezet. De deelnemers worden via een door de diakenen aangewezen route naar de 'tafel' geleid en na de ontvangst van brood en wijn terug geleid naar de bank.

Nadat iedereen die wenst deel te nemen aan het Heilig Avondmaal is voorzien van brood en wijn, zal de viering door de predikant worden ingezet. Er is dus slechts één nodiging per dienst.

Alle deelnemers worden gelijktijdig gevraagd om het brood tot gedachtenis te nemen. Na een kort moment van overdenken wordt aan alle deelnemers gelijktijdig gevraagd om de wijn te nemen. Daarna wordt de tafel afgesloten. Aan alle deelnemers wordt gevraagd het eigen bekertje in de bakken bij de uitgang te deponeren.

Rouwdienst

Ook bij rouwdiensten worden de reguliere voorschriften in acht genomen. Hierbij geldt overigens dat de richtlijnen van de uitvaartbranche mede leidend zijn.

De richtlijnen die de Branchevereniging Gecertificeerde Nederlandse Uitvaartondernemingen (BGNU) hanteert, gelden voor alle aangesloten leden. Informatie omtrent die richtlijnen zijn te vinden onder

<https://www.bgnu.nl/leden/nieuws/2020/uitvaarten-in-coronatijd-dos-en-donts/>

De aanwijzingen van de uitvaartleiding bij de rouwdienst, moeten worden opgevolgd.

Helaas geldt ook nu nog dat fysieke aanraking bij het condoleren niet gewenst is. De onderlinge afstand van 1,5 meter moet te allen tijde en waar dan ook (in de kerk, bij betreden, condoleren en verlaten van de Roeping, als ook op de begraafplaats) in acht worden genomen. Wij beseffen dat op de begraafplaats afstand houden moeilijk is, maar doen een beroep op uw verantwoordelijkheid.

Tenslotte

Met dit gebruiksplan hebben wij ten doel zodanige maatregelen te treffen dat geen verspreiding van het coronavirus vanuit ons kerkgebouw en het kerkelijk erf plaats vindt.

Indien u in en/of rond het kerkgebouw en de Roeping situaties aantreft die naar uw mening in strijd zijn met de RIVM/PKN/branche richtlijnen, meldt u dan uw bevindingen bij de koster of een van de kerkenraadsleden. Wij zullen dan waar mogelijk actie ondernemen.

BIJLAGE: Protocol Protestantse Kerk in Nederland

*Protocol van de Protestantse Kerk in Nederland, geactualiseerd op vrijdag
17 juli 2020.*

1. Basisregels

- Vanaf 1 juli 2020 mag er een onbeperkt aantal mensen aanwezig zijn bij kerkdiensten mits de 1,5 meter onderling gehandhaafd wordt. Triage (mensen van te voren vragen of ze symptomen van covid-19 vertonen) is verplicht bij meer dan 100 mensen binnen en meer dan 250 mensen buiten. Triage is ook verplicht als er samenzang plaatsvindt tijdens de kerkdienst.
- Voor bijeenkomsten zonder triage blijft een limiet gelden van maximaal 100 deelnemers (exclusief mensen van de organisatie; predikant, koster, etc).
- Voor bijeenkomsten die buiten plaatsvinden geldt 250 deelnemers (exclusief mensen van de organisatie; predikant, koster, etc) als maximum wanneer er geen triage zal plaatsvinden.
- Registratie van de deelnemers is nodig als u meer dan 100 personen binnen wilt ontvangen (of meer dan 250 personen buiten), als u wilt zingen of als u anders niet kan waarborgen dat 1,5 m onderlinge afstand wordt gehouden.
- Maak gebruik van het gebruiksplan om weer te geven hoe u voor goede hygiënische omstandigheden zorgt, en looproutes vorm geeft in uw gebouw. Zorg dat **het gebruiksplan** aanwezig is in het gebouw.
- Sinds 1 juli is zang als onderdeel van godsdienst en levensovertuiging weer toegestaan, mits de RIVM-richtlijnen worden opgevolgd. Als kerkenraad dient u af te wegen of zingen in uw kerkgebouw verantwoord is of niet. Meer hierover in dit protocol 'Zingen tijdens de kerkdienst'.

Let op: deze voorschriften kunnen worden bijgesteld. Het is van belang dat u de maatregelen vanuit de overheid blijft volgen. De richtlijnen van de Protestantse Kerk worden daar voortdurend op aangepast.

2. Gebruiksplan

Voordat een gemeente kerkelijke activiteiten - zoals erediensten - hervat, moet er een gebruiksplan worden opgesteld. Dit protocol biedt hiervoor een belangrijk handvat, tegelijkertijd is het niet allesomvattend. De situatie in iedere gemeente en elk kerkgebouw is tenslotte anders. Daarom is het gebruik van *gezond verstand* van evengroot belang.

Voor alle activiteiten geldt dat hierbij de voorschriften van het RIVM inzake hygiëne, afstand, kwetsbare personen e.d. in acht worden genomen. Deze maatregelen zijn te vinden via rijksoverheid.nl.

Preambule

Het is de bedoeling dat per gemeente de onderstaande aandachtspunten worden ingevuld c.q. beschreven zoals dit binnen uw lokale context passend is.

3. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor het opstellen van een gebruiksplan naar aanleiding van dit protocol.
4. Het **gebruiksplan** van de gemeente geldt voor alle activiteiten in en rond het kerkgebouw.
5. Uitgangspunt is dat het helder en hanteerbaar is voor alle kerken, predikanten, werkers in de kerk, vrijwilligers en bezoekers.
6. Predikanten, werkers in de kerk, vrijwilligers en bezoekers houden zich aan de voorschriften van het RIVM.

7. De eredienst

Voor en na de kerkdienst

- *Aanstellen coördinatoren:* Voor iedere viering dienen één (of meer) coördinator(en) te worden aangesteld. Deze coördinatoren zien toe op de maatregelen die getroffen zijn. Zij geven aan waar mensen wel/niet mogen zitten of lopen. Overweeg deze personen te geven zodat zij duidelijk herkenbaar zijn.
Let op: er dient bij de ingang van de kerk één persoon (coördinator) te staan die mensen begroet en eventueel vraagt naar de gezondheid. Mensen met coronagerelateerde klachten mogen de kerk niet bezoeken. Daarnaast is het van belang dat de coördinatoren ook duidelijk aangeven hoe een en ander werkt bij de garderobe: waar kunnen de jassen worden opgehangen, hoeveel mensen kunnen dit gelijktijdig doen, enz.
- *Wel/niet bezoeken van de kerk:* De rijksoverheid heeft duidelijke voorschriften opgesteld wanneer iemand wel of niet een activiteit mag bezoeken.
Mensen die 70 jaar of ouder zijn, en alle anderen die in een risicogroep vallen, beslissen zelf of zij aan de kerkdienst deelnemen. De kerk wijst op het advies van de overheid: *voorschriften van de rijksoverheid met betrekking tot risicogroepen*.
- *Het aantal kerkgangers:* Vanaf 1 juli 2020 mag er een onbeperkt aantal mensen aanwezig zijn bij kerkdiensten mits de 1,5 meter onderling gehandhaafd wordt. Triage (mensen van te voren vragen of ze symptomen van covid-19 vertonen) is verplicht bij meer dan 100 mensen binnen en meer dan 250 mensen buiten. Triage is ook verplicht als er samenzang plaatsvindt tijdens de kerkdienst.
Voor bijeenkomsten zonder triage blijft een limiet gelden van maximaal 100 deelnemers (exclusiefs mensen van de organisatie; predikant, koster, etc) binnen. Voor bijeenkomsten die buiten plaatsvinden geldt 250 deelnemers (exclusief mensen van de organisatie; predikant, koster, etc) als maximum wanneer er geen triage zal plaatsvinden.
- *Voorkomen overschrijden maximaal aantal kerkgangers:* Zorg ervoor dat het aantal toegestane aanwezigen niet wordt

overschreden. **Reserveren**, indien nodig, kan bijvoorbeeld als volgt:

- Mensen melden zich aan bij een contactpersoon in de gemeente.

Deze houdt het aantal bij tot het maximum bereikt is.

- Aanmeldingen lopen tot een bepaald moment, bijvoorbeeld tot vrijdagavond 20.00 uur. Er wordt vervolgens geloot uit de aanmeldingen. De mensen die zijn ingeloot zijn krijgen een uitnodiging.

- Nodig mensen uit op wijkniveau, leeftijdscategorie of achternaam.

- *Binnenkomst en uitgang van het kerkgebouw:* Geef duidelijk aan welke ingangen, welke looproutes, welke uitgangen worden gebruikt. Zorg voor desinfecterende middelen bij ingang en bij toiletten. Denk na over het al dan niet gebruiken van garderobes.
- *Gebruik overige ruimtes in en rondom kerkgebouwen:* In het gebruiksplan dienen ook alle overige ruimtes in en rond het kerkgebouw te worden opgenomen. Ook voor het gebruik van deze ruimtes zijn de voorschriften van het RIVM van toepassing.
- *Hygiëne/reinigen:* Besteed in het gebruiksplan afzonderlijke aandacht aan hygiëne en veiligheid: stel een reinigingsplan op voor het kerkgebouw en de nevenruimtes (door wie, hoe vaak). Bijzondere aandacht is noodzakelijk voor keukens en sanitaire voorzieningen. Wat betreft het reinigen van het kerkgebouw/de kerkzaal is het belangrijk dat wordt vastgelegd hoe de kerkzaal wordt gereinigd. Denk aan afnemen van stoelen/banken, deurklinken, lessenaar, microfoons, enz. Ook goede ventilatie is belangrijk.
- *Gebruik toiletten:* Het bezoek aan het toilet in de kerk moet tot een minimum beperkt worden. Toiletten dienen na afloop van iedere kerkdienst te worden schoonmaakt. Zorg voor zover mogelijk voor extra reinigingsmiddelen zoals hygiënedoekjes die bezoekers kunnen gebruiken voor deurklinken en toiletbrillen.

De kerkzaal

Inrichting en gebruik kerkzaal: Uitgangspunten bij het inrichten en gebruik van de kerkzaal zijn:

- Tussen kerkgangers dient anderhalve meter afstand gewaarborgd te worden.
- Huisgenoten mogen bij elkaar zitten. Onder een huishouden verstaat het RIVM echtgenoten, geregistreerde partners of andere levensgezellen en ouders, grootouders en kinderen, voor zover zij op

één adres wonen. Woongroepen, tehuizen en studentenhuizen vormen dus niet één huishouden.

- Voor iedere kerkganger dient helder te zijn waar hij/zij kan zitten. Geef dit duidelijk aan.
- Er dienen voor iedere viering één (of meer) coördinator(en) te worden aangesteld die toezien op de maatregelen die getroffen zijn en aangeven waar mensen wel/niet mogen zitten of lopen. Overweeg deze personen ook hesjes te geven zodat zij duidelijk herkenbaar zijn.

Verder is bij het inrichten en gebruik van de kerkzaal belangrijk dat:

- Rekening gehouden wordt met het maximum aantal mensen dat aanwezig mag zijn;
- Aandacht gegeven wordt aan looppaden/routes;
- De eerste plaats naast het gangpad niet gebruikt wordt als de gangpaden te smal zijn. Mochten er losse stoelen zijn, dan kunnen stoelen worden verwijderd zodat de gangpaden de juiste afmeting krijgen;
- Bij het gebruik van bovengalerijen dienen de zitplaatsen in ieder geval op anderhalve meter afstand te zijn van de (voor)zijde van de galerij die uitkijkt op de kerkzaal, zodat kerkgangers hieronder een veilige zitplaats kunnen bezetten;
- Alle betrokkenen in de eredienst (voorgangers, lectoren, ouderlingen, muzikanten, koster, enz.) ook tijdens de dienst de anderhalve meter afstand bewaren. Neem bij voorkeur de lessenaar af als een andere persoon deze gebruikt tijdens de eredienst;
- Het gebruiksplan de procedure voor het verlaten van het kerkgebouw beschrijft. Laat de procedure uitvoeren door de daarvoor aangewezen coördinator. Geef bijvoorbeeld aan welke rij als eerste de kerkzaal kan verlaten, zo mogelijk via verschillende uitgangen. Vermijd elkaar kruisende stromen, bij het inkomen/verlaten van de kerk, en bij garderobes en toiletten.
- Indien nodig met markeringen aangegeven wordt hoe en waar mensen kunnen wachten voordat zij de kerk in kunnen;
- In het gebruiksplan ook afspraken opgenomen worden over het reinigen van de kerkzaal na afloop. Denk hierbij aan deurklinken, lessenaars, spreekstoel, microfoons, stoelen/ banken, enz.

Overige ruimtes: Sluit ruimtes die niet gebruikt worden af om te voorkomen dat mensen hier ongevraagd naar binnen gaan.

De kerkdienst

In en rond de kerkdienst is er nog een aantal aspecten waarmee rekening gehouden dient te worden, zoals:

- *Muzikale medewerking aan een kerkdienst:* bij de opstelling van zangers en instrumentalisten dient met de anderhalve meterregel en andere RIVM-voorschriften rekening te worden gehouden. We adviseren een afstand van min. 3 en bij voorkeur 5 meter qua zangrichting tussen de zanger(s) en de gemeenteleden in de kerk en buiten.
- *Zingen tijdens vieringen:* Sinds 1 juli is zang als onderdeel van godsdienst en levensovertuiging weer toegestaan, mits de RIVM-richtlijnen worden opgevolgd. Als kerkenraad dient u af te wegen of zingen in uw kerkgebouw verantwoord is of niet. Meer hierover in dit protocol 'Zingen tijdens de kerkdienst'
- *Collectes:* het gebruik van doorgeefzakken en lange collectestokken is niet mogelijk. Overweeg het gebruik van een **collecte-app**. Mogelijk alternatief is de plaatsing van collecteschalen bij de uitgang. Let op: hierbij kan filevorming ontstaan. Dat is een mogelijk nadeel.
- *Kinderopvang, kindernevendienst, jeugdwerk:* Voor kinderopvang, kindernevendienst en jeugdwerk gelden de algemene voorschriften van de RIVM voor hert werken met kinderen en jongeren'. Ga hierbij in overleg met vrijwilligers in het kinder- en jeugdwerk of zij zelf comfortabel zijn met het vormgeven van deze activiteiten. Zorg, indien nodig, voor aanvullende maatregelen (denk aan mondkapjes, voldoende overige hygiënemaatregelen).

Op de jongprotestant.nl is een **protocol voor het jeugdwerk** te vinden.

8. Bijzondere vieringen en bediening van sacramenten

Bediening van sacramenten

- *Avondmaal*: dit kan *gevierd* worden mits aan alle voorschriften wordt voldaan. Dat betekent een bekertje per persoon en het brood afnemen van een schaal in plaats van aanreiken.
- *Doop*: Alhoewel de anderhalve meter afstand tussen mensen leidend is en blijft, kan een voorganger vanaf 1 juni bepaalde *liturgische handelingen* verrichten zonder deze afstand te handhaven. Het gaat om dopen, bevestiging van ambtsdragers, huwelijks (in)zegening en ziekenzalving.
- *Zegenen*: Alhoewel de anderhalve meter afstand tussen mensen leidend is en blijft, kan een voorganger vanaf 1 juni bepaalde liturgische handelingen verrichten zonder deze afstand te handhaven. Het gaat om dopen, bevestiging van ambtsdragers, huwelijks (in)zegening en ziekenzalving.

Als uw gemeente er voor kiest om de doop en/of zegenen te verrichten zonder anderhalve meter afstand te handhaven, dan moet dit worden opgenomen in het gebruiksplan.

Overige diensten als huwelijksdiensten, belijdenisdiensten, bevestigingsdiensten van predikanten en/of kerkenraadsleden, rouwdiensten

De overige diensten kunnen plaatsvinden onder dezelfde condities zoals eerder beschreven onderaan in dit protocol. Wel is het van belang dat in het gebruiksplan specifiek aandacht wordt gegeven aan deze diensten. Daarbij is het vermijden van lichamelijk contact extra belangrijk. Denk daarbij aan:

- Zegenen (zie onder kopje 'bediening van sacramenten')
- Het feliciteren of condoleren zonder fysieke aanraking;
- De aanwijzingen van de uitvaartleider bij rouwdiensten; hij of zij is via de uitvaartbranche geïnformeerd.

9. Bijeenkomsten anders dan kerkdiensten

Specifieke aanwijzingen voor bijeenkomsten anders dan kerkdiensten, zoals

- De dagelijkse voortgang van het gemeentewerk door de kerkenraad, colleges, werk- en taakgroepen
- Jeugdwerk
Voor jeugd tot 18 jaar hoeft onderling geen 1,5 m afstand te worden gehouden. De leiding dient wel 1,5 m afstand te houden. Zie ook [protocol jeugdwerk op jongprotestant.nl](https://www.jongprotestant.nl).
- Groepswerk (bijvoorbeeld kringenwerk, activiteiten in het kader van vorming en toerusting etc.)
- De verkiezing van predikanten en de voorbereiding van deze verkiezing
- De verkiezing van ouderlingen en diakenen en de voorbereiding van deze verkiezing
- De bemiddeling in conflicten (door bijvoorbeeld visitatie en/of classispredikant)
- Kerkelijke rechtspraak

Al deze activiteiten kunnen met inachtneming van bovenstaande basisregels weer plaatsvinden, zowel in het kerkgebouw als op andere plekken (denk aan vergaderingen en kleinschalig groepswerk in huizen).

Voor al deze activiteiten geldt dat ze, waar het het gebruik van het kerkgebouw betreft, moeten voldoen aan de richtlijnen in het gebruiksplan. Ook voor externe huurders van het kerkgebouw gelden deze richtlijnen. Voor bijeenkomsten in de thuissituatie gelden de algemene richtlijnen van het RIVM.

10. Slotbepaling

Dit protocol is in opdracht van het moderamen opgesteld door de dienstenorganisatie van de Protestantse Kerk in Nederland en ter informatie voorgelegd aan het Interkerkelijk Contact in Overheidszaken (CIO).

Voor vragen kunt u contact opnemen met dienstenorganisatie, via (030) 880 18 80 of een mail naar info@protestantsekerk.nl. Voor actuele informatie en praktische toepassingen kunt u de website van de Protestantse Kerk raadplegen: protestantsekerk.nl/corona.